

AFGØRELSE

16. marts 2021

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt sker via Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed nvu@ufm.dk

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 3544 6200
www.ufm.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr. 2020-01

Ref.-nr.
20/01300-23

Ved e-mail af 7. januar 2020 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte praksisudvalget på *forskningsinstitutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af *anmelder* (anmelder) vedrørende *de anmeldte* (de anmeldte), idet anmelder påstår, at de anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at der er plagieret i produkterne

Produkt nr. 1 produkt nr. 1

Produkt nr. 2 produkt nr. 2

Produkt nr. 3 produkt nr. 3

idet der er sket tilegnelse af resultater og processer uden retmæssig kreditering af

kilden kilden.

Nævnets resultat

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed har behandlet sagen på sine møder den 6. februar 2020 og den 18. juni 2020 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at de anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammerhøi, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og de anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder har til støtte for anmeldelsen anført blandt andet, at de anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt i form af plagiering, idet de anmeldte groft har vildledt om anmelders indsats i forskningen. Endvidere har anmelder anført, at de anmeldte har vildledt om ophavsretlige og forskningsetiske regler, så det fremstår som om, at anmelders opfindelser og resultater i kandidatspecialet er de anmeldtes arbejde.

Vedrørende produkt nr. 1 har anmelder anført, at det er utilstrækkeligt, at der i produkt nr. 1 er én henvisning til kilden, og at det ikke fremgår hvilke opfindelser og resultater, der har oprindelse i kilden. *Anmelder* har endvidere anført, at kilden bør fremgå som reference nr. 1 og ikke som reference nr. 39.

Vedrørende produkt nr. 2 og 3 har anmelder anført, at alle data i afsnit [...], (*tekst udeladt*) i produkt nr. 2 og alle data i afsnit [...], (*tekst udeladt*), i produkt nr. 3 er produceret ved kørsel af software fra kilden, herunder også data til analyse, tabeller og figurer. Det bør derfor fremgå, at (*tekst udeladt*) til lokalsøgning er opfundet og udviklet i kilden, og tilføjes at (*tekst udeladt*) er studeret i kilden. Anmelder har desuden anført, at det ikke er tilstrækkeligt, at produkt nr. 2 og 3 refererer til produkt nr. 1. Endelig har anmelder anført, at han har bidraget til tilvejebringelse og analyse af data, der indgår i produkt nr. 2 og 3, ligesom han har bidraget til ide og design af arbejdet, og derfor bør tildeles medforfatterskab.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

De anmeldte har heroverfor anført vedrørende produkt nr. 1 blandt andet, at anmelder godkendte produktet, hvor anmelder er angivet som medforfatter. Vedrørende produkt nr. 2 og 3 har de anmeldte navnlig anført, at anmelder ikke har bidraget substantielt til produkterne, og at de i produkterne har henvist til anmelder på en korrekt og tilstrækkelig måde. Der er i produkt nr. 2 og 3 henvist henholdsvis fire og fem gange til produkt nr. 1, hvor anmelder er medforfatter. De anmeldte har endelig anført, at de har fulgt den danske kodeks for integritet i forskning, ligesom de har overholdt de retningslinjer, der gælder inden for deres specifikke forskningsområde.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen på et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at:

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstoppassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterenskabstvist som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1 omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen

Det fremgår af bemærkningerne til lovens definition af videnskabelig uredelighed, afsnit 3.4.3.1:

Definitionen af videnskabelig uredelighed forventes med lovforslaget at omfatte de mest alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, dvs. grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning eller plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt. Videnskabelig uredelighed udgør dermed en delmængde af brud på ansvarlig forskningspraksis. Hensigten med lovforslaget er at udskille denne delmængde til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens de resterende tilfælde af brud på ansvarlig forskningspraksis behandles af forskningsinstitutionerne som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets §§ 4 og 19. Den foreslåede definition skal ses i sammenhæng med den foreslåede bagatelgrænse for videnskabelig uredelighed i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1, jf. nærmere om bestemmelsen nedenfor. Selvom det foreslås, at ordene alvorlige brud udgår af definitionen, er det med lovforslaget fortsat hensigten, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Nævnets vurdering af sagen

De anmeldtes produkter

Nævnet lægger til grund, at de anmeldtes produkter, produkt nr. 1-3, er frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produkternes forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om videnskabelige produkter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget

fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Se hertil i det hele Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds afgørelse af 24. september 2019, sag nr. 2018-15.

Nævnets samlede vurdering

Angående produkt nr. 1

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at anmelder er medforfatter af produkt nr. 1, at anmelder har godkendt produktet før offentliggørelsen og at der i produktet henvises til kilden.

Nævnet bemærker, at der i udgangspunktet ikke kan være tale om en tilegnelse af andres ideer m.v. uden retmæssig kreditering, hvis samtlige forfattere til den publikation, der påstås at være plagieret fra, er medforfattere til den publikation, der hævdes at indeholde plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2017-09.

I den foreliggende sag er anmelder som forfatter til kilden også medforfatter til produkt nr. 1, og der henvises i produktet til kilden. På denne baggrund og efter en samlet vurdering af sagens oplysninger er det nævnets vurdering, at genbrugen af opfindelser og resultater fra kilden i produkt nr. 1 ikke udgør plagiering, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Angående produkt nr. 2 og nr. 3

Efter en samlet vurdering af sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at kerneideen til (*tekst udeladt*), som er anvendt til datagenerering i produkt nr. 2 og 3, i al væsentlighed er udtænkt af de anmeldte. Nævnet har herved lagt vægt på oplysningerne fra korrespondancen mellem anmelder og de anmeldte i perioden no-

vember 2005 til august 2020, hvoraf det fremgår, at *anmeldte* som vejleder for anmelder i 2006 delte sine konferenceslides med anmelder med henblik på, at anmelder kunne bruge figurerne i sit speciale. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at anmelder ifølge korrespondancen ikke selv var i stand til at regenerere sine beregninger et halvt år efter forsvaret af specialet i forbindelse med "review" af produkt nr. 1. Endelig har nævnet lagt vægt på, at anmeldte *anmeldte* delte kode med anmelder før, under og efter specialeforsvaret, og i sidste ende var den, der måtte rette i koden, så de *empiriske data* kunne genskabes og produkt nr. 1 kunne færdiggøres.

Efter den foreliggende korrespondance mellem anmelder og de anmeldte og sagens oplysninger i øvrigt, lægger nævnet til grund, at ideen til(*tekst udeladt*), som er anvendt til eksperimenterne i produkt nr. 2 og 3, er udtænkt af de anmeldte.

I produkt nr. 2 og 3 er der henvisninger til produkt nr. 1, og anmelder er i produkt nr. 2 nævnt i produktets "acknowledgement". Nævnet lægger til grund, at det er i overensstemmelse med praksis inden for det specifikke fagområde, at der ikke er henvist til kilden, idet en tidsskriftsartikel, der er baseret på et speciale, anvendes som reference frem for specialet, på grund af den kvalitetskontrol som offentliggørelse i et tidsskrift indebærer.

Nævnet finder herefter, at anmelder er retmæssigt krediteret for sine bidrag i produkt nr. 2 og 3 med henvisningen til produkt nr. 1 og ved at være nævnt i artiklen under "acknowledgement". De anmeldte har derfor ikke plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

På denne baggrund finder nævnet sammenfattende, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *Forskningsinstitutionen*

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed